

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Електронне видання

**Актуальні питання підготовки майбутніх
фахівців педагогічної освіти в умовах
освітніх трансформацій**

МАТЕРІАЛИ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

26 грудня 2019 року

Мелітополь, 2019

УДК 378.091.21:005.6

ББК 74.58

Б 43

Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (26 грудня 2019 р., м. Мелітополь). – Мелітополь, 2019. – 97 с.

Рецензенти:

Нечипоренко В. В. - доктор педагогічних наук, професор, ректор Хортицької національної начальної-реабілітаційної академії Запорізької обласної ради.

Крижко В. В. - кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки вищої школи, управління навчальним закладом та методики викладання суспільствознавчих дисциплін Бердянського державного педагогічного університету.

До збірника ввійшли матеріали, що репрезентують результати досліджень з актуальних питань підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти у закладах вищої освіти.

Електронне видання призначено керівникам, педагогічним працівникам, психологам, викладачам закладів вищої освіти, у тому числі, закладів післядипломної педагогічної освіти, а також усім тим, хто цікавиться психолого-педагогічними проблемами підвищення якості професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти.

Матеріали подано в авторській редакції

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

УДК 378.091.21:005.6.

ББК 74.58

© Автори публікацій, 2019

ЗМІСТ

Батарейна І.

МЕТОДИ І ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

..... **Error! Bookmark not defined.**

Бєльчева Т., Куст А.

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО

ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ

ШКОЛІ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Бунчук О., Єрошкіна Є.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ

СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА

ЛІТЕРАТУРИ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Бунчук О., Корчака Р.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕДІАКУЛЬТУРИ УЧНІВ СТАРШОЇ

ШКОЛИ У ПОЗАНАВЧАЛЬНИЙ ЧАС ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-

ПРОСВІТНИЦЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Воровка М., Бунчук О.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

..... **Error! Bookmark not defined.**

Головкова М., Шкарупа М.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ

ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ

ДІЯЛЬНОСТІ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Головкова М., Ялтиченко Л.

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Головкова М., Ялтиченко Л.

ЕТИЧНО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ВИКЛАДАЧА ЗВО ЯК
СКЛADOVA ЧАСТИНА ЙОГО НОРМАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Єрмак Ю., Науменко О.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ
ВИКЛАДАЧІВ ІСТОРІЇ..... **Error! Bookmark not defined.**

Іванова Н.

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНА ОСВІТА У КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ
ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ 59

Ізбаш Світлана Сергіївна, Давидова Світлана Вікторівна

ТВОРЧІ ПРОЕКТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ УЧИТЕЛЯ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.. **Error!**
Bookmark not defined.

Ізбаш С., Пачина О.

АКТУАЛЬНІСТЬ МЕДІАОСВІТИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ В
УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА 69

Коробченко А., Тарасова В.

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ЯК УМОВА
РЕАЛІЗАЦІЇ ДИТИНОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ..... **Error! Bookmark not defined.**

Проценко А. А.

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНОСТЬ УЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ..... **Error!**
Bookmark not defined.

Савлук О.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО
ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Тарасова В. 6

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ..... 6

Христова Т., Лукашенко Ганна Григоріївна

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ФОРМ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ
МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Шлеїна Л.

РОЛЬ КУРАТОРА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ У ВИХОВАННІ ГЕНДЕРНОЇ
КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ЗВО.. **Error! Bookmark not defined.**

УДК 373.5.091.12:005.963(477)(043.2)

Тарасова В.

аспірант кафедри педагогіки і педагогічної майстерності
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ

Процеси оновлення освітніх систем відбуваються у багатьох країнах світу. Сучасне реформування системи освіти в Україні вимагає переосмислення всіх факторів, від яких залежить якість освітнього процесу, його результативність і спрямування на перехід до нового типу освіти. Ці явища впливають на суспільство загалом і наслідком цього, зокрема, є підвищення рівня вимог до професійно значущих якостей особистості.

Професійна діяльність педагогічного працівника потребує постійного підживлення духовних, інтелектуальних сил, загальноосвітньої й загальнокультурної підготовки, тобто систематичного навчання і не лише шляхом самоосвіти. Саме тому серед основних шляхів реформування освіти є «підготовка нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня».

Концепція «Нова українська школа» чітко окреслила вектори професійної діяльності педагога. У компонентній формулі Нової української школи провідне місце відводиться педагогу нової формації, що перебуває в авангардні суспільних і освітніх перетворень, умотивованому, компетентному, кваліфікованому, який має академічну свободу й професійно розвивається впродовж життя. Зауважимо, що під *професійним розвитком особистості* розуміється процес цілісного розвитку особистості, як суб'єкта професійної діяльності, що детермінований організацією освітнього процесу в закладі освіти та активністю самого вчителя. *Професійний розвиток* – це дидактична категорія, що характеризує сутність системи знань, умінь, навичок, норм і цінностей, котрі відображають особистісно – діяльністі

основи професіоналізму і забезпечують формування у вчителів професійної компетентності.

Процес професіоналізації у вітчизняній науці досліджується у зв'язку з онтогенетичним розвитком людини, її особистісними якостями, місцем і роллю здібностей і інтересів, формуванням суб'єкта праці, проблемою життєвого шляху і самовизначення, виявленням вимог, що пред'являються професією до людини, становленням професійної свідомості і самосвідомості в рамках різних шкіл і напрямів.

В.Машин розглядає професіоналізацію як один із провідних процесів розвитку людини в зрілому віці, що спрямований не стільки на засвоєння фіксованого обсягу професійних знань, скільки на перетворення самого суб'єкта діяльності.

Л. Мітіна, порівнюючи особистий і професійний розвиток вчителя, відзначає ломки стереотипів традиційних форм професіоналізації, визначає взаємозв'язок професійного розвитку і особистого, в основі яких лежить принцип саморозвитку, що детермінує здатність вчителя перетворювати власну життєдіяльність на предмет практичного втілення, що призводить до творчої самореалізації.

О. Щока пов'язує особистісний розвиток людини з професійним, розглядаючи їх в контексті професійного становлення. На думку автора, професійне становлення – це динамічний багаторівневий процес, який займає значний період життєвого шляху і не зводиться до професійного навчання.

В рамках концепції генетичної психології С. Максименко аналізуючи психологічний розвиток особистості, розглядає професіоналізм як поєднання професійних знань, умінь, навичок і емпатійного досвіду при достатньо високому рівні професійної інтуїції.

Н. Пов'якель розробила концептуальну модель професіогенезу регулятивних компонентів мислення фахівця, що містить п'ять стадій: професійного орієнтування і накопичення, професійної адаптації, професійного становлення, професійної універсалізації і стерео типізації,

професійної конструктивності і творчої самореалізації і саморозвитку. Особливого значення авторка надає професійній компетентності, в якій убачає не тільки критерій професіоналізму фахівця у вирішенні різноманітних обов'язків, але й рівень професійності психічних процесів. Отже, виходячи з вищезазначеного можна дійти висновку, що *професіоналізм* – це компетентність, яка означає уміння фахівця діяти, робити конкретну справу.

Слід зауважити, що існує декілька визначень терміна «професійна компетентність педагога». Е. Соф'янець визначає *«професійну компетентність педагога»*, як сукупність особистісних якостей, знань, умінь, що забезпечують високий рівень самоорганізації професійної діяльності, її результатів, самопізнання та саморозвиток кожного учня і достатній для самоосвіти і самостійного розв'язання пізнавальних проблем. Професійна компетентність є основою майстерності і творчості.

Як зазначає Ю. Куницька, *педагогічний професіоналізм* зумовлює усвідомлення її (діяльності) цілі, зміст, технології й методи. У цьому контексті педагогічна компетентність передбачає вміння педагога організувати певний комплекс дій з організації освітнього процесу, використовувати власний потенціал як засіб розвитку учня.

В умовах поступового становлення «Нової української школи» велика увага приділяється підвищенню кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти. Зокрема, у ст. 59 Закону України «Про освіту», зазначено, що підвищення кваліфікації є обов'язковою умовою атестації вчителя. Вчителі самостійно обирають вид підвищення кваліфікації (стажування, сертифікаційні програми, майстер - класи) і форму (інституційна, дуальна, на робочому місці тощо) , а також заклад, де воно буде відбуватися. Система підвищення кваліфікації вчителів зазнає суттєвих змін, розширення мережі відповідних закладів і формування конкуренції між ними, а також підвищення вимог до якості підготовки та перепідготовки вчителів і здійснення її на засадах компетентнісного підходу.

Список літератури

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Пріма Р.М. Критеріально-рівнева характеристика сформованості професійної мобільності майбутнього вчителя. *Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: педагогіка, психологія і соціологія*. 2009. № 5 (155). С. 76–86.

3. Фамілярська Л. Мобільність сучасного вчителя: теоретико-методологічний аспект. *Педагогічний процес: теорія і практика (Серія: Педагогіка)*. 2016. №4 (55). С. 16-20.

4. Василькова О., Васильков В., Чернишов О., Чернікова Л., Психолого – педагогічна оцінка результативності системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників: Навчально – методичний посібник. – Донецьк: облППО, «Витоки», 2007. – 120 с.

5. Радул В., Кравцов В., Михайліченко М., Основи професійного становлення особистості сучасного вчителя. Навчальний посібник. – Кіровоград: Поліграфічно – видавничий центр ТОВ «Імекс – ЛТД», 2007. – 252 с.

6. Формування професійно – мобільного фахівця: європейський вимір: Матеріали V Всеукраїнської науково – практичної конференції (Дніпро, 25 квітня 2019 року) / Міністерство внутрішніх справ, Дніпровський університет внутрішніх справ; за ред.. Л. Сушенцевої, Т. Сулими, О. Тарасової; за ред.. Л. Сушенцевої. – Дніпро: Видавництво «Літограф», 2019. – 284 с.